

Lokal lex Sarah-rutin

Norra innerstadens stadsdelsförvaltning

Förslag 2023-05-17

Lex Sarah-rutin

Innehåll

Syfte.....	2
<i>Rutinen riktar sig till</i>	<i>2</i>
Ansvar och roller.....	2
Genomförande och dokumentation	4
<i>Informera om rapporteringsskyldigheten</i>	<i>4</i>
<i>Rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden</i>	<i>4</i>
<i>Vidta omedelbara åtgärder</i>	<i>5</i>
<i>Att utreda missförhållanden och risker för missförhållanden.....</i>	<i>5</i>
<i>Anmäl allvarliga missförhållande och risker till IVO.....</i>	<i>6</i>
<i>Information och stöd till den enskilde</i>	<i>6</i>
<i>Information och stöd till berörd personal</i>	<i>7</i>
<i>Information till stadsdelsnämnden</i>	<i>7</i>
Uppföljning och utvärdering.....	7
Referenser och övriga stöddokument.....	7

Syfte

Syftet med bestämmelserna om lex Sarah är att bidra till att den enskilde får insatser av god kvalitet och att skydda den enskilde från missförhållanden. Enligt stadens riktlinjer ska varje nämnd som bedriver verksamhet inom socialtjänsten och enligt LSS fastställa rutiner för hur missförhållanden och risker för missförhållanden ska

- rapporteras
- utredas
- avhjälpas och undanröjas
- anmälas till IVO om missförhållandet eller risken är allvarlig.

Rutinen riktar sig till

Denna rutin riktar sig i första hand till lex Sarah-ansvariga, lex Sarah-utredare, nämndsekreterare, registrator samt chefer och arbetsledare i verksamheterna.

Medarbetare får information från sin chef om skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden, hur rapportering görs samt skyldigheten att medverka till god kvalitet.

Ansvar och roller

Lex Sarah-ansvarig (avdelningschef)

- har ett övergripande ansvar för att informera om rapporteringsskyldigheten.
- tar emot rapporter via diariet.
- i det fall rapporten inte är diarieförd, ser till att den blir diarieförd.
- har ett övergripande ansvar för att berörd verksamhet vidtar de omedelbara åtgärder som situationen kräver för att avhjälpa eller undanröja det rapporterade missförhållandet eller den påtagliga risken för missförhållande.
- beslutar om utredning inte ska inledas.
- ansvarar för att utredningen genomförs.
- avslutar utredning med ett beslut.
- beslutar om anmälan av allvarliga missförhållanden eller allvarliga risker för missförhållanden till IVO.
- tar emot lex Sarah-rapporter och utredningar från verksamheter i enskild regi samt från annan nämnd.
- tar emot information om IVO-anmälan från verksamheter i enskild regi samt från annan nämnd.
- utser lex Sarah-utredare.

Lex Sarah-utredare

- utreder händelsen enligt föreskrifter, riktlinjer, rutin och checklista.
- återkopplar till rapportör och berörda chefer.

- meddelar registrator att utredningen ska diarieföras.
- skickar information om inkommen rapport och slutförd utredning till beställande nämnd i de fall rapporten gäller en brukare som har beslut om insats från annan nämnd.
- skickar in anmälan till IVO efter att lex Sarah-ansvarig fattat beslut om anmälan.
- kan vara behjälplig med att informera om rapporteringsskyldigheten vid behov.
- följer årligen upp att medarbetare m.fl. blivit informerade om sin rapporteringsskyldighet, på uppdrag av lex Sarah-ansvarig.
- sammanställer och analyserar inkomna och utredda rapporter som en del av det systematiska kvalitetsarbetet på avdelningsnivå.

Enhetschef

- ansvar för att lex Sarah-rutinerna följs på enheten.
- informerar medarbetare mfl. regelbundet (minst en gång per år) om rapporteringsskyldigheten.
- informerar ansvarig beställande handläggare om att en rapport inkommit som rör den enskilde.
- medverkar i utredningen.
- vidtar omedelbart de nödvändiga åtgärder som situationen kräver för att undanröja eller avhjälpa missförhållandet eller risken för ett missförhållande.
- tar ställning till om och hur den enskilde som berörs ska ges stöd och informeras.
- tar upp inträffade händelser på arbetsplatsträff eller annat möte med medarbetare.
- vidtar förebyggande åtgärder så att missförhållandet inte upprepas.
- följer upp att åtgärderna vidtagits och haft avsedd effekt.
- dokumenterar det systematiska förbättringsarbetet.

Beställande biståndshandläggare eller socialsekreterare

- ser till att diarienummer för lex Sarah-rapporten dokumenteras i den enskildes journalanteckning
- noterar i journalanteckning i det fall en anmälan gjorts till IVO.
- ansvarar för att följa upp den enskildes situation när lex Sarah-rapporter inkommit.

Registrator

- diarieför och sekretessmarkerar lex Sarah-rapporten och gör den tillgänglig i eDok för lex Sarah-ansvarig och lex Sarah-utredare.
- diarieför beslut som inkommer från IVO och gör dem tillgängliga i Edok för lex Sarah-ansvarig.

Nämndsekreterare

- sammanställer anmälningsärendet till sociala delegationen.

Samtliga medarbetare

- rapporterar missförhållanden eller risk för missförhållanden enligt lex Sarah.
- som upptäcker ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande ska själva vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver för att undanröja det direkta hotet.
- medverkar till god kvalitet.

Genomförande och dokumentation

Informera om rapporteringsskyldigheten

Lex Sarah-ansvarig är övergripande ansvarig för att informera om rapporteringsskyldigheten inom avdelningen. Informationsansvaret kan fördelas till enhetschef och lex Sarah-utredare kan bistå vid behov.

Rapporteringsskyldiga som ska informeras är anställda, uppdragstagare, praktikanter eller motsvarande under utbildning, samt deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program.

Informationen ska ske såväl muntligt som skriftligt i samband med att en person börjar en anställning, ett uppdrag, eller en praktikperiod. Informationen ska sedan ske återkommande, minst en gång per år. Utbildningar och informationsmaterial finns på intranätet och utbildningsplattformen.

Rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden

Stadens gemensamma blankett för rapportering av missförhållanden och påtaglig risk för missförhållanden bör användas, den finns på stadens intranät. Enhetschef ska se till att blanketten finns tillgänglig för medarbetare som inte har tillgång till intranätet.

Alla medarbetare m.fl. som får kännedom om missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden ska

- underrätta närmaste chef dagtid måndag – fredag.
- under kväll, natt och helg underrätta ansvarig arbetsledare.
- skicka rapport till diariet för vidare hantering av lex Sarah-ansvarig. Rapporten kan också lämnas till närmaste chef som utan dröjsmål ska vidarebefordra rapporten till registrator.

Jäv

Personer som tilldelas ansvar i samband med en lex Sarah-utredning och som bedöms stå i en jävsituation eller liknande situation ska ersättas av annan person.

Om en lex Sarah-ansvarig bedöms stå i en jävsituation eller liknande situation tar nämndens andra lex Sarah-ansvariga emot rapporten och tar över utredningsansvaret.

Om en enhetschef bedöms stå i en jävsituation eller liknande situation kan medarbetare m.fl. underrätta överordnad chef om en händelse som rapporteras som missförhållande eller risk för missförhållande.

Vidta omedelbara åtgärder

Verksamheten ansvarar alltid för att åtgärda fel och brister, missförhållanden, eller andra avvikelser för att säkerställa att den verksamhet som bedrivs och de insatser som genomförs är av god kvalitet.

Ansvar för att vidta åtgärder:

- Lex Sarah-ansvarig har ett övergripande ansvar för att berörd verksamhet vidtar omedelbara åtgärder.
- Enhetschef ansvarar för att utan dröjsmål vidta omedelbara åtgärder.
- Den medarbetare som upptäcker ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande ska själv vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver för att undanröja det direkta hotet samt informera närmaste chef om de åtgärder som vidtagits.

Att utreda missförhållanden och risker för missförhållanden

Ett missförhållande eller påtaglig risk för missförhållanden ska utredas och dokumenteras utan dröjsmål. Alla rapporter ska utredas. Utredning av det rapporterade missförhållandet eller risk för missförhållande görs av utsedda lex Sarah-utredare. Utredning dokumenteras på särskild utredningsblankett för lex Sarah som finns på intranätet.

En utredning enligt lex Sarah ska svara på frågorna:

- Vad har hänt?
- Varför har det hänt?
- Vilka åtgärder har vidtagits?
- Vad kan göras för att förhindra att något liknande inträffar igen?

Lex Sarah-ansvarig avslutar utredningen med ett beslut.

Undantag från utredningsskyldigheten

Lex Sarah-ansvarig beslutar om utredning inte ska inledas om rapporten uppenbart inte rör ett missförhållande eller risk för missförhållande. Utredning behöver inte inledas om det inträffade inte omfattas av lex Sarah-bestämmelserna, exempelvis kan det inträffade röra en helt annan verksamhet, att rapporten är gjord av en person som inte är rapporteringsskyldig eller att händelsen rör den kommunala hälso- och sjukvården. Rapporten kan i sådant fall avskrivas med ett ställningstagande att inte inleda utredning. Ställningstagande och övriga omständigheter dokumenteras och diarieförs.

Information till annan stadsdelsnämnd

När ett missförhållande rapporterats i nämndens egen regi, där en annan nämnd i staden beslutat om insatsen, ska den beställande nämnden informeras omgående. Lex Sarah-utredare informerar den beställande nämnden på stadens gemensamma blankett för lex Sarah-information. Informationen ska även ges om anmälan görs till IVO och i dessa fall ska alltid en kopia på anmälan och utredning bifogas.

Dokumentation i personakt

En rapport om ett missförhållande rör i första hand verksamheten och ska inte förvaras i enskildas personakter. Att det finns en lex Sarah-rapport som rör en enskild ska dock antecknas i journalen i den enskildes personakt. Beställaren ser till att nödvändiga uppgifter dokumenteras i den enskildes journal. I det fall en anmälan gjorts till IVO ska beställaren också notera det i en journalanteckning. Beställaren ansvarar för att vid behov följa upp den enskildes situation vid lex Sarah-rapporter.

Anmäl allvarliga missförhållanden och risker till IVO

Lex Sarah-ansvarig ska snarast besluta om att anmäla ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Lex Sarah-utredare skickar in anmälan till IVO på uppdrag av lex Sarah-ansvarig.

Anmälan görs på särskild blankett och utredningen ska bifogas. Om utredningen inte är klar när anmälan görs ska utredningen skickas in så snart den är klar, senast två månader efter att rapporten inkommit.

Information och stöd till den enskilde

Om en enskild person påverkats av händelsen bör den informeras om det inte föreligger omständigheter som gör att det inte behövs eller är olämpligt.

Det är enhetschef som tar ställning till om och hur den enskilde som berörs ska ges stöd och informeras om rapporten och de åtgärder som har vidtagits, samt informerar anhöriga om samtycke finns samt eventuella ställföreträdare. Den enskilde bör alltid underrättas när en anmälan har gjorts till IVO om ett allvarligt missförhållande eller en risk för ett allvarligt missförhållande.

Information och stöd till berörd personal

Enhetschef ansvarar för att ta ställning till vilka personer i verksamheten som ska informeras. Det är enhetschef som tar ställning till om och hur berörd personal ska ges stöd.

Information till stadsdelsnämnden

Stadsdelsnämndens sociala delegation informeras i ett anmälningsärende om utredningar och beslut som tagits i lex Sarah-ärenden.

Följande handlingar ska anmälas till sociala delegationen:

- utredningar som gjorts enligt lex Sarah-bestämmelserna.
- anmälan till IVO av allvarliga missförhållanden och risker för allvarliga missförhållanden.
- inkomna beslut från IVO.

Uppföljning och utvärdering

Rutinen följs upp årligen i samband med den årliga sammanställningen och analysen av lex Sarah.

Referenser och övriga stöddokument

- SOSFS 2011:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om lex Sarah
- Lex Sarah – Handbok för tillämpningen av bestämmelserna om lex Sarah, Socialstyrelsen
- Riktlinjer för lex Sarah, Dnr: 325-1033/2012, Stockholms stad
- Blankett för rapportering av missförhållanden och eller påtaglig risk för missförhållanden, Stockholms stad
- Lex Sarah utredningsblankett, Stockholms stad
- Blankett för information om lex Sarah, Stockholms stad.